

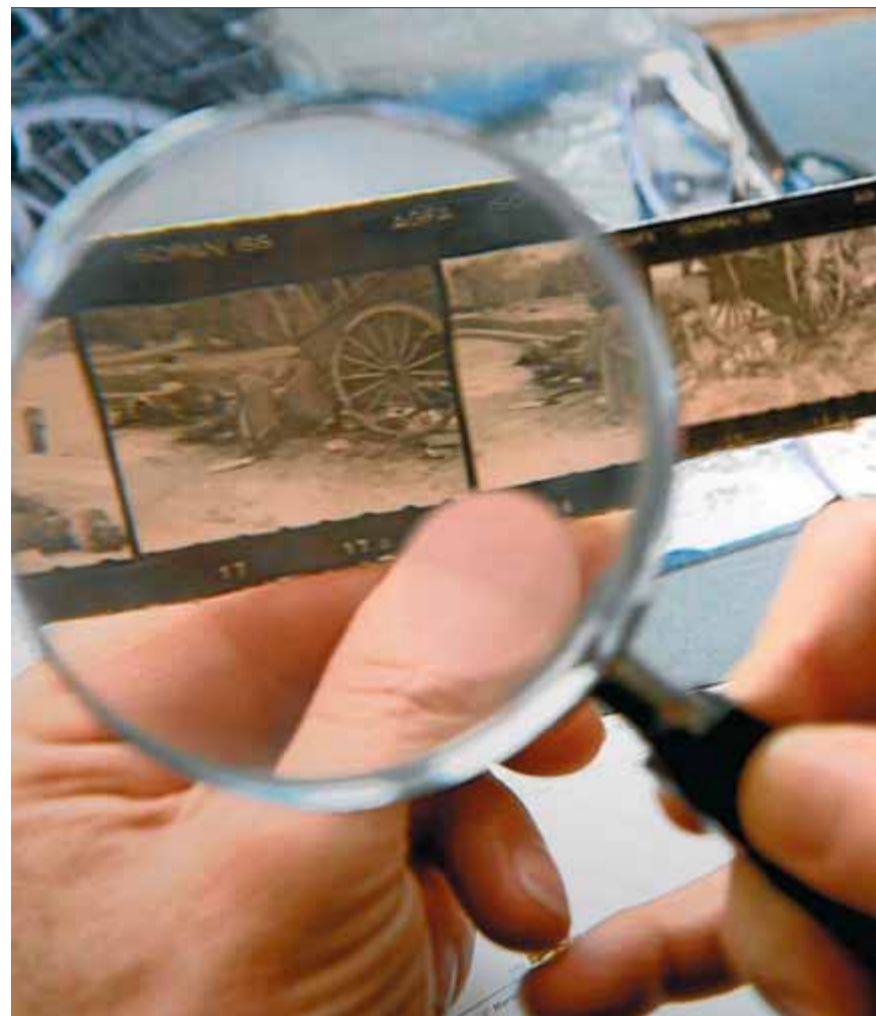
L'APUNT

Uns instants que van durar l'eternitat

Jaume Vidal

Si el que val d'un reporter gràfic de guerra és l'expressió de la realitat del conflicte bèl·lic, poca importància té l'atrezzo que es posi en una fotografia si el que representa la imatge és una realitat sense discussions. Tots els grans fotògrafs han construït una imatge certa mitjançant elements incerts. Robert Capa no n'és una excepció, per això el que sí que compta de veritat

és haver estat a l'escenari de batalla. El seu llegat aporta, a més d'una paradoxal bellesa tractant-se de fets luctuosos i sagnants, la conservació històrica d'un dels moments més dramàtics de la Guerra Civil espanyola i més desencorajador per a tots aquells que somiaven la llibertat: l'avanç de les tropes rebels a la legitimitat republicana i l'inici de l'exili.

Robert Capa fent una fotografia de la fugida de la població civil. Al mig, plafó amb imatges i textos de Capa i, a la dreta, un dels negatius ■ EL PUNT AVUI

Han reconstruït les històries personals de part de la gent que apareix a les fotos de Capa

crits, també reflexiona sobre la tasca pròpia dels reporters de guerra, darrere de la càmera però amb l'horror clavat als ulls. "Explica com n'és, de difícil, fer només les fotos i no poder ajudar la gent que pateix", apunta Oriol Querol. Per ell, però, aquest debat etern sobre el paper dels fotògrafs en els conflictes és clar: "El món sencer pot conèixer aquests drames gràcies a la feina de persones com Robert Capa."

Llocs i drames personals
A partir d'aquests textos i

Dues exposicions en els 75 anys de la fi de la guerra

Bona part de les imatges preses per Robert Capa el gener del 1939 a Tarragona i a les comarques del seu entorn es van poder veure a la ciutat fa cinc anys, en l'exposició *Capa, aquí. Tragèdia republicana al final de la Guerra Civil*. Ara, quan es commemoren els 75 anys de l'entrada de les tropes franquistes a la capital del Tarragonès i l'inici de l'èxode de centenars de milers de persones cap a l'exili, s'han muntat dues exposicions més. La primera és *Memòria democràtica a Tarragona. Un passat per no oblidar*, que s'inaugurarà dimecres que ve, dia 15, a la Torre

del Pretori (un espai que justament durant la Guerra Civil va funcionar com a presó). La mostra és organitzada per l'Associació de Víctimes de la Repressió Franquista i el Museu d'Història de Tarragona. I la segona, que s'inaugurarà el 30 de gener a l'Arxiu del Port, és la titulada *Bombes, presons flotants i repressió al Port de Tarragona (1936-1939)*, que se centra en els bombardejos sobre la ciutat de Tarragona, els vaixells presó ancorats al port durant el conflicte bèl·lic i les conseqüències de la repressió franquista.

Durant tot el mes de gener

del Pretori (un espai que justament durant la Guerra Civil va funcionar com a presó). La mostra és organitzada per l'Associació de Víctimes de la Repressió Franquista i el Museu d'Història de Tarragona. I la segona, que s'inaugurarà el 30 de gener a l'Arxiu del Port, és la titulada *Bombes, presons flotants i repressió al Port de Tarragona (1936-1939)*, que se centra en els bombardejos sobre la ciutat de Tarragona, els vaixells presó ancorats al port durant el conflicte bèl·lic i les conseqüències de la repressió franquista.

també se succeiran conferències, debats, projeccions de pel·lícules i visites guiades als espais relacionats amb la guerra. Destaca també un concert, *Taverna republicana*, que recrearà "les actuacions musicals que hi havia en plena República", segons Miguel Alberto Cruz, director de l'Associació de Músics de Tarragona, que l'ha organitzat per al dia 24 de gener. Hi prendran part dotze grups musicals, que interpretaran cançons de l'època, "des d'alguns temes propis de la República fins a la cançó protesta de Maria del Mar Bonet", explica Cruz.

les fotografies. I, per l'altra, també han pogut reconstruir "les històries personals d'algunes de les persones que apareixen a les fotos de Robert Capa". El documental és "com una finestreta que ens deixa veure què hi havia al

Ressegueix la via per la qual va transcórrer la fugida, entre el Tarragonès i el Garraf

darrere de cadascuna de les imatges de Capa: les històries personals, les reflexions del mateix Robert Capa, els espais geogràfics on es van fer les fotografies...", hi afegeix Querol. D'aquesta manera, els autors del film posen noms i cognoms a algunes de les persones que van viure aquella tragèdia i aporten punts de referència actuals als escenaris pels quals va discórrer la fugida a través de la carretera N-340, pel Tarragonès, el Baix Penedès, l'Alt Penedès i el Garraf. Són imatges de dones, nens i gent

gran trasbalsats i anguiats, que fugen de les represàlies a peu, en carros o en camions, i que miren de sobreviure a una situació desesperada.

Arxiu de Nova York

Les fotografies que s'han emprat en el film formen part dels arxius de l'International Center of Photography de Nova York, que és on es conserva el llegat del fotògraf hongarès. De les 101 fotografies que va fer aquell 15 de gener del 1939, "només un terç" es conserven en bon estat, apunta Oriol Querol. Una trentena d'aquestes imatges, Capa les va enviar en aquell moment a diferents publicacions internacionals per il·lustrar la tragèdia de l'exili.

Al costat d'Oriol Querol, en el rodatge del documental hi han intervingut Dani Sala (realització i direcció de fotografia), Joan Arañó (producció) i Xavier Serrano, autor de la música original, entre altres. ■